

Sivil Toplum Kuruluşları
için Teknik Destek
www.tacso.org

STGM
TACSO tarafından Kaynak Kuruluş
olarak desteklenmektedir.

Bu Proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Hukuki Dokümanlar

STGM

Sivil Toplum | STÖ'ler İçin
Geliştirme | Teknik
Merkezi | Destek

Sivil Toplum Örgütleri için Hukuki Dokümanlar

Gerek STÖ'lerin faaliyetlerini yürütürken ihtiyaç duyabilecekleri, gerekse yeni örgütlenme aşamasındaki aktivistlerin ihtiyaç duyabilecekleri hukuki dokümanları aşağıda derledik.

Sivil Toplumcunun El Kitabı

Hazırlayan: Nafiz Güder

Çeşitli konularda sivil toplum örgütlerine rehberlik yapmayı hedefleyen el kitabının ilk bölümü STÖ'lerin ihtiyaç duyacakları kavramlar ve yasaları içeriyor. Örgütler bu bölümde; aşağıdaki başlıklarda bilgilere ulaşabilirler.

- STK Nedir? Amacı, İşlevi, İşleyişi
- Bir STK'nın Nitelik ve Sorumlulukları
- STK'lar ve Etik
- STK'lar ve Temsil Yetkisi
- Yasal Süreç
- Yasal Zemin ve Düzenlemeler
- Kamu Yararı Statüsü Hukukî Dayanaklar ve Destekler
- Dernek ve Vakıf Kurmak için Gerekli Yasal İşlemler
- Dernek ve Vakıf Faaliyetlerine İlişkin Yasal Düzenlemeler
- Olası Yasal Değişiklikler

El kitabına STGM web sitesinden ulaşabilirsiniz.

<http://panel.stgm.org.tr/vera/app/var/files/s/i/sivil-toplumcunun-el-kitabi-2.pdf>

Hukuk Rehberi

Hazırlayan: Abbas Yalçın, Yasemin Öz

Hukuk Rehberi STGM'nin sivil toplum örgütlerine verdiği hukuki desteklerin derlenmesinden oluşuyor.

STGM, Hukuk Hattı hizmetini vermeye 2005 yılında başladı. Sivil toplum örgütlerinden web sitesi aracılığıyla gelen sorular o dönem Hukuk Hattı'nın koordinatörlüğünü yürüten Av. Orhan Kemal Cengiz tarafından yanıtlandı. Cengiz bu soru ve yanıtları sivil toplum örgütleriyle ilgili mevzuatı da ekleyerek 2007 yılında Sivil Toplum Kuruluşları İçin Hukuk El Kitabı hâline getirdi.

Altı yıldan bu yana web sitesi aracılığıyla ulaşan sorulardan toplam 200'üne kitapta yer verildi. Kitabın ikinci basımında yer alan yeni 29 soru 2008'den bu yana Hukuk Hattı Koordinatörlüğünü yürüten Av. Yasemin Öz tarafından yanıtlandı. Av. Abbas Yalçın ve Av. Yasemin Öz kitabın yeni versiyonunu hazırlamak üzere daha önceki versiyonda bulunan tüm soruların yanıtlarını ve mevzuat bölümlerini gözden geçirip güncelledi. Abbas Yalçın kitabın editörlüğünü üstlendi.

El kitabında aşağıdaki başlıklarda sorular ve cevaplar yer almaktadır.

- Tüm Yönleryle Dernek, Vakıf Ve Diđer STK Örgütlenmeleri
- Bölüm I. Kuruluş işlemleri
- Bölüm II. Adres, İkamet, Dernek Ve Vakıf Binası
- Bölüm III. Dernek Tüzüğü, Vakıf Senedi, Kararlar, Faaliyetler Ve Yönetmel İşlemler
- Bölüm IV. Üyelik, Üyelerin Hakları Ve Yükümlölükleri
- Bölüm V. Genel Kurul
- Bölüm VI. Yönetim Kurulu
- Bölüm VII. Gelirler, Giderler, Vergilendirme Ve Yardım Toplama
- Bölüm VIII. Mal varlığı, fikrî haklar, sınai haklar vd.
- Bölüm IX. Çalışma, Çalıştırma İlişkileri
- Bölüm X. Defterler Ve Belgeler
- Bölüm XI. Denetim Ve Kolluk Güçlerinin Yetkileri
- Bölüm XII. Örgütlenme Biçimleri
- Bilgi Edinme Hakkı
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Bireysel Başvuru
- Ayrımcılık Yasağı Ve Engelli Hakları
- Mevzuat
- Yasalar
- Yönetmelikler
- Yönerge, genelge ve tebliğler
- Avrupa insan hakları sözleşmesi ve ek protokoller
- Yargı kararları

Hukuk rehberine STGM web sitesinden ulaşılabilirsiniz.

<http://panel.stgm.org.tr/vera/app/var/files/h/u/hukuk-kitap-mavi-3.pdf>

STGM Hukuk Hattı

Hazırlayan: STGM

STGM hukuk rehberinde yer alan sorulara online arama ile ulaşmak için STGM Hukuk Hattı sayfasından arama yaparak ulaşabilirsiniz.

<http://stgm.org.tr/tr/hukukhatti>

Dernek Nasıl Kurulur

Hazırlayan: Dernekler Dairesi Başkanlığı

Dernekler Dairesi Başkanlığı web sayfasında ana sayfanın alt bölümünde kuruluş aşamasındaki sivil toplum örgütleri için aşağıdaki belgelere ulaşılabilirsiniz.

- Dernek kuruluşu için gerekli belgeler
- Dernek Tüzüğü
- Derneğin kuruluşundan sonra yapılması gereken işlemler

<http://www.dernekler.gov.tr/>

Bildirim ve Ekler

Hazırlayan: Dernekler Dairesi Başkanlığı

Dernekler Dairesi Başkanlığı web sayfasında ana sayfanın alt bölümünde sivil toplum örgütleri için gerekli bildirim dokümanları ve ekler yer almaktadır.

<http://www.dernekler.gov.tr/>

Yabancı STK'lar

Hazırlayan: Dernekler Dairesi Başkanlığı

Dernekler Dairesi Başkanlığı web sayfasında ana sayfasının alt bölümünde Yabancı STK'ların Türkiye'deki faaliyetleriyle ilgili aşağıdaki bilgilere ulaşabilirsiniz.

- Yabancı STK'lar İçin Başvuru Rehberi
- Türkiye'de Faaliyetine İzin Verilen Yabancı STK'lar
- Yabancı STK'lar Açısından İzin Başvurusu ve Sonrası ile İlgili Dernekler Mevzuatı

<http://www.dernekler.gov.tr/>

Hizmetler ve Haklar

Hazırlayan: Dernekler Dairesi Başkanlığı

Dernekler Dairesi Başkanlığı web sayfasında ana sayfasının alt bölümünde sivil toplum örgütleri için hazırlanan hizmetler ve haklar broşürünü inceleyebilirsiniz.

<http://www.dernekler.gov.tr/>

TÜSEV Atölye

Hazırlayan: TÜSEV

TÜSEV Atölye istatistikler, örgütlenme özgürlüğü, toplanma özgürlüğü insan kaynakları, ifade özgürlüğü sivil toplum – kamu işbirliği gibi sivil toplum örgütlerini ilgilendiren konularda Türkiye'den

ve dünyadan bilgi notları hazırlıyor ve örgütlerle paylaşıyor, bilgi notlarına aşağıdaki linklerden ulaşabilirsiniz.

- Bilgi Notları: <http://www.tusev.org.tr/tr/arastirma-ve-yayinlar/tusev-atolye/bilgi-notlari>
- Sivil Toplum ile İlgili İstatistikler: <http://www.tusev.org.tr/tr/arastirma-ve-yayinlar/tusev-atolye/sivil-toplum-ile-ilgili-istatistikler>
- Örgütlenme Özgürlüğü: <http://www.tusev.org.tr/tr/arastirma-ve-yayinlar/tusev-atolye/orgutlenme-ozgurlugu>
- Toplanma Özgürlüğü: <http://www.tusev.org.tr/tr/arastirma-ve-yayinlar/tusev-atolye/toplanma-ozgurlugu>
- İnsan Kaynakları: <http://www.tusev.org.tr/tr/arastirma-ve-yayinlar/tusev-atolye/insan-kaynaklari>
- İfade Özgürlüğü: <http://www.tusev.org.tr/tr/arastirma-ve-yayinlar/tusev-atolye/ifade-ozgurlugu>
- Sivil Toplum – Kamu İşbirliği: <http://www.tusev.org.tr/tr/arastirma-ve-yayinlar/tusev-atolye/ifade-ozgurlugu>

Vakıf ve Dernekleri İlgilendiren Mevzuat Tablosu

Hazırlayan: TÜSEV

Vakıf ve dernekleri ilgilendiren mevzuatların listesine aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

<http://www.tusev.org.tr/tr/yasal-calismalar/vakif-ve-dernekleri-igilendiren-mevzuat-tablosu>

Yardım Toplama Kanunu

Hazırlayan: TÜSEV

T.C. İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı'nın 19 Nisan 2013'de internet sitesinden Yardım Toplama Kanunu Tasarısı ismi altında görüşe açtığı tasarı üzerinde TÜSEV'in Türkiye'den ve yurt dışından uzmanlar, uzman kuruluşlarla işbirliği içinde hazırladığı çalışma dokümanlarına aşağıdaki linklerden ulaşabilirsiniz

<http://www.tusev.org.tr/tr/yasal-calismalar/yardim-toplama-kanunu>

Mali - Vergi - Kamu Yararı

Hazırlayan: TÜSEV

Yeni Türk Ticaret Kanununda Vakıf ve Dernekleri İlgilendiren Maddelere İlişkin Bilgilerin Yer Aldığı Kılavuzun güncel haline aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

<http://www.tusev.org.tr/tr/yasal-calismalar/mali-vergi-kamu-yarari>

Derneklerle İlgili Mevzuat

Derneklerle ilgili en güncel mevzuat bilgilerine Dernekler Dairesi Başkanlığı web sayfasında mevzuat sekmesinden ulaşabilirsiniz.

- **Anayasa:** Dernek Kurma Hürriyeti, Madde 33
http://www.dernekler.gov.tr/tr/Mevzuat/meri_anayasa.aspx
- **Kanunlar:** <http://www.dernekler.gov.tr/tr/Mevzuat/kanun.aspx>
 - 5072 Sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları İle İlişkilerine Dair Kanun
 - 5253 Dernekler Kanunu
 - 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu (Dernekler ve Vakıflarla İlgili Hükümler)
 - 3152 Sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun (Dernekler Dairesi Başkanlığı İle İlgili Hükümler)
 - 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu
 - 3335 sayılı Uluslararası Nitelikteki Teşekküllerin Kurulması Hakkında Kanun
 - 1606 sayılı Bazı Dernek ve Kuruluşların Vergiden Muaf Tutulmasına İlişkin Kanun (1)
 - 2847 sayılı Türkiye Emekli Subaylar, Emekli Astsubaylar, Harp Malulü Gaziler Şehit Dul Ve Yetimleri İle Muharip Gazileri
 - 3628 sayılı Mal Bildirimi, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanunu
- **Yönetmelikler:** <http://www.dernekler.gov.tr/tr/Mevzuat/yonetmelikler.aspx>
 - Dernekler Yönetmeliği
 - Kuruluş, Görev, Çalışma ve Denetim Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik
 - İçişleri Bakanlığı Dernekler Denetçileri Yönetmeliği
 - Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği
 - Yardım Toplama Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik
 - Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik
 - Valilik ve Kaymakamlık Birimleri Teşkilat, Görev ve Çalışma Yönetmeliği
 - İçişleri Bakanlığı Merkez Ve Taşra Teşkilatı Arşiv Hizmetleri Yönetmeliği
 - Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik
 - Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkında Yönetmelik
 - Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik
 - İçişleri Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Arşiv Hizmetleri Yönetmelik Eki
 - Özel Öğrenci Yurtları Yönetmeliği

- **Yönergeler:** http://www.dernekler.gov.tr/tr/Mevzuat/meri_yonerge.aspx
 - İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı Birim Yönergesi (29/08/2014)
 - İçişleri Bakanlığı Bütçesinden Derneklere Yardım Yapılması Hakkında Yönerge (14/01/2013)
 - Dernekler Denetçileri Görev ve Çalışma Yönergesi (25/11/2008)
- **Tebliğ:** <http://www.dernekler.gov.tr/tr/Mevzuat/teblig.aspx>
 - 2007/2 Dernekler Tarafından Tutulan Karar, Evrak Kayıt, Demirbaş Ve İşletme Hesabı Defterlerinde Bulunması Gereken Bilgiler İle Bu Defterlerin Şekli
 - 2006/1 Dernekler Tarafından Tutulan Üye Kayıt Defterinde Bulunması Gereken Bilgiler ile Bu Defterin Şekli
 - 2005/2 Dernekler Tarafından Bastırılacak Alındı, Aynı Yardım Teslim ve Aynı Bağış Alındı Belgeleri ile Gider Makbuzları Hakkında Değişiklik Yapılması
 - 2005/1 Dernekler Tarafından Bastırılacak Alındı, Aynı Yardım Teslim ve Aynı Bağış Alındı Belgeleri ile Gider Makbuzları
- **Genelgeler:** <http://www.dernekler.gov.tr/tr/Mevzuat/genelgeler.aspx>
İdari ceza, beyanname, denetim ve makbuz örnekleri gibi dokümanlarla ilgili düzenlemelere bu alandan ulaşabilirsiniz.
- **Rehberler:** <http://www.dernekler.gov.tr/tr/Mevzuat/rehberler.aspx>
Bu bölümde aşağıdaki 3 alanda rehberlere ulaşabilirsiniz.
 - Derneklerin vergilendirilmesi
 - Dernekler beyannamesi
 - Denetçiler denetim

Dernekler Dairesi Dernek İşleri

Dernekler dairesinin web sayfasında dernekler işleri sekmesinden çeşitli konularla ilgili resmi bilgi alabilirsiniz.

- **İzne tabi konular:** (Kamu Yararına Çalışan dernek statüsü, İzin almadan yardım toplama, İzne tabi kelime kullanımı)
<http://www.dernekler.gov.tr/tr/Derneklislemeleri/izne-tabi-islem/izne-tabi-islem.aspx>
- **Denetim işleri:**
<http://www.dernekler.gov.tr/tr/Derneklislemeleri/denetim-islemeleri.aspx>
- **Yardım Toplama:**
<http://www.dernekler.gov.tr/tr/Derneklislemeleri/yardim-toplama.aspx>
- **Vakıflar:**
<http://www.dernekler.gov.tr/tr/Derneklislemeleri/vakiflar.aspx>
- **Birlikler:**
<http://www.dernekler.gov.tr/tr/Derneklislemeleri/birlikler.aspx>
- **Üst kuruluş kurma:**
<http://www.dernekler.gov.tr/tr/Derneklislemeleri/ust-kurulus-kurma.aspx>

- **Yabancı dernekler ve kar amacı gütmeyen kuruluşlar:**
<http://www.dernekler.gov.tr/tr/DernekIslemleri/Yabanci-Dernekler-KarAmaci-Gutmeyen-Kuruluslar.aspx>
- **Pratik Bilgiler:**
<http://www.dernekler.gov.tr/tr/DernekIslemleri/pratik-bilgiler.aspx>

Vakıflar Genel Müdürlüğü

- Vakıflarla ilgili mevzuata aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz
<http://www.vgm.gov.tr/sayfa.aspx?Id=41>
- Vakıf kurmak için gerekli bilgi ve belgeye aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.
<http://www.vgm.gov.tr/icerik.aspx?Id=20>

Sivil Toplum Kuruluşları İçin Muhasebe, Finansman Ve Vergi Uygulamalarına Giriş

Hazırlayan: Metin Konca

<http://stk.bilgi.edu.tr/media/uploads/2015/01/31/MUHASEBE.pdf>